

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ ПО СЪСТАВЯНЕ НА РАМКАТА НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ РЕЗЕРВИ И ЛИКВИДНОСТ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА НА БЪЛГАРИЯ¹

Българската народна банка съставя *Рамката на международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута* (Рамка на резервите) на страната.

I. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

Рамката на международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута се съставя в съответствие с „Указания за Рамката на международните резерви и ликвидност в чуждестранна валута“, (МВФ, 2013)², както и с шестото издание на „Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (МВФ, 2009)³. Рамката на резервите се основава на две свързани концепции: (1) Брутния международен валутен резерв (резервните активи) и (2) Ликвидността в чуждестранна валута. „Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция“ (МВФ, 2009) (пар. 6.64) определя дефиниция на международните резерви на страната: „онези външни активи, които са леснодостъпни за и контролирани от паричните власти за посрещане на нуждите от финансиране на платежния баланс, за намеса на валутните пазари, с цел да се повлияе на валутните курсове и за други подобни цели (като поддържане на доверие във валутата и икономиката, както и да служи като основа за получаването на чуждестранни заеми)“. Понятието за рамка на ликвидността в чуждестранна валута е по-широко от това за международните резерви. То се отнася както до размера на валутните резерви, които са леснодостъпни за властите при необходимост да се отговори на внезапно увеличаване на търсенето на чуждестранна валута, така и на потенциалното (нето) изтичане на ресурси в чуждестранна валута в резултат на краткосрочни задължения в чуждестранна валута и задбалансови пасиви на властите.

---

¹ Актуализирани методологически бележки октомври 2021 г.

² International reserves and foreign currency liquidity : guidelines for a data template, IMF 2013

II. ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

A. Институционален обхват

В условията на паричен съвет Българската народна банка е единствената институция, държател на официални международни резерви в България. Рамката на резервите включва Българската народна банка като орган на паричните власти, който управлява и държи международните резерви, и правителство (без социалноосигурителните фондове), което отговаря за официалните задължения в чуждестранна валута.

B. Обхват на финансовите дейности

Рамката на резервите включва само инструменти в чуждестранни валути. Чуждестранните активи в неконвертируеми валути, както и всички други активи, които не отговарят на концепцията за резервни активи, са изключени.

B. Принципи на преценка и превалутиране

Международните резерви се преоценяват ежедневно по пазарни валутни курсове. Позициите в ценни книжа се преоценяват ежедневно по пазарни цени на инструментите към предходния работен ден. Златото се преоценява ежедневно по текущата пазарна цена. Лихвите се натрупват ежедневно и се класифицират в точка 1(A). Данните се конвертират в национална валута или равностойност в евро (левът е обвързан с еврото по фиксиран валутен курс) чрез официалните валутни курсове, обявявани ежедневно от Българска народна банка. Рамката на резервите се изчислява и преоценява месечно.

III. СТРУКТУРА

Рамката на резервите се състои от четири части:

(1) Официални резервни активи и други активи в чуждестранна валута

A. Официални резервни активи включват резерви в чуждестранна валута (ценни книжа, валутни депозити); резервна позиция при МВФ; специални права на тираж, злато и други (натрупани начислени, но неплатени лихви).

---

³ Balance of Payments and International Investment Position Manual (BPM6) IMF 2009

Б. Други активи в чуждестранна валута (депозити на правителството в местни банки, злато извън официалните резерви, обезпечение по брейдиоблигации).

Тази част включва данни за наличности. Дефинирането на тези данни е в съответствие с методологията, изложена в шестото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" (МВФ, 20). Според чл. 42 от Закона за Българската народна банка, БНБ съставя платежния баланс на България, чиято основна функционална категория са резервните активи.

Видовете чуждестранни активи, които се включват в brutния международен валутен резерв на БНБ, са точно определени в чл. 28 на Закона за БНБ.

Към другите активи в чуждестранна валута се отнасят активите в чуждестранна валута на БНБ, които не се включени в официалните резерви, както и такива активи, притежавани от правителството (без социалноосигурителните фондове).

Източници: Данните за brutния международен валутен резерв и за другите активи в чуждестранна валута се основават на счетоводните записи на БНБ. Данните за *Рамката на международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута* могат да бъдат съпоставяни с данните за резервните активи, посочени в международната инвестиционна позиция, както и с данните за активите в месечния баланс на управление "Емисионно" и аналитичния отчет на БНБ, публикувани на интернет страницата на БНБ (<http://www.bnb.bg/>). Местните банки предоставят на БНБ данните за депозитите на правителството при тях.

(2) Безусловно изтичане на активи в чуждестранна валута през следващите 12 месеца

Тази част включва потоци в чуждестранна валута във връзка с предвидени плащания по главници и лихви, свързани със заеми и ценни книжа със срок до една година, включително. За разлика от данните за външния дълг и международната инвестиционна позиция, които се базират на принципа за резидентност (включват се само задължения към нерезиденти независимо от използваните валути), данните, включени в част II, се отнасят само за задължения в чуждестранни валути независимо от резидентността на притежателя.

Източник: Данните за предвидените краткосрочни разходи на активи в чуждестранна валута се основават на оценките на Министерството на финансите за

плащания за главници и лихви по заеми и ценни книжа, деноминирани в чуждестранни валути за период от 12 месеца напред.

(3) Условно изтичане на активи в чуждестранна валута през следващите 12 месеца

Част III включва условни потоци в чуждестранна валута, свързани с договорни задължения, които могат да предизвикат потенциални бъдещи потоци (входящи или изходящи) на активи в чуждестранна валута. По определение условните разходи са свързани със задбалансови позиции.

Източник: Министерство на финансите.

(4) Допълнителни показатели

Тази част включва позиции и потоци, които не се показани в предишните части, но имат значение за оценяването на официалните резерви в чуждестранна валута и ликвидните позиции (финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута и изплащани в местна валута), както и на валутната структура на официалните резерви.

Източници: Министерството на финансите предоставя месечно данни за размера на ценните книжа, издадени за структурната реформа (ЗУНК), които са деноминирани в чуждестранна валута и обслужвани в лева. Данните за валутната структура на официалните резерви са на БНБ.

IV. ПЕРИОДИЧНОСТ, ЧЕСТОТА И СВОЕВРЕМЕННОСТ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ОТНОСНО МЕЖДУНАРОДНИТЕ РЕЗЕРВИ И ЛИКВИДНОСТ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Българската народна банка съставя и публикува месечно *Рамка на международните резерви и ликвидност* в чуждестранна валута на страната. Съгласно своя календар, Българската народна банка публикува данните в рамките на три седмици след изтичането на отчетния период.

V. ПОЛИТИКА НА РЕВИЗИРАНЕ НА ДАННИТЕ

Ревизиите на публикуваните данни за официалните резервни активи, международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута не са обичайна

практика. Политиката на ревизии, следвана от Българската народна банка, се базира на следните принципи:

(1) По отношение на данните за международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута, всяка месечна публикация може да включва ревизии на данните за предишния месец.

(2) При наличие на текущи промени в резултат на събрана допълнителна информация, както и поради елиминирането на грешки, Българската народна банка своевременно информира потребителите посредством месечните прессъобщения и чрез бележките към таблицата.

VI. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Българската народна банка разпространява месечните данни за международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута чрез страницата си в Интернет – <http://www.bnb.bg>. Данните са в милиони евро.

Данните се публикуват също така и в полугодишните и годишните официални отчети на Българската народна банка, в статистическата база данни на ЕЦБ, както и в националната страница с обобщени данни към Специалния стандарт за разпространение на данни Плюс на Международния валутен фонд.

VII. КОНТАКТИ

Въпроси по методологията, прилагана от Българската народна банка или относно публикуваните данни по международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута, можете да изпращате към пресцентъра на Българска народна банка (press_office@bnbank.org) или по пощата на следния адрес:

Българска народна банка

Дирекция „Статистика“

Отдел „Макроикономическа статистика“

Пл. „Княз Александър I“ № 1

1000 София

България